

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. декана факультету міжнародних
економічних відносин та туристичного
бізнесу

Т. В. Мірошниченко
“28” серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
(шифр і назва)
спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»
(шифр і назва)
освітня програма «Міжнародний бізнес»
(шифр і назва)
вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченого радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“28” серпня 2024 року, протокол № 19

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Лазаренко В. Є. – д.е.н., професор, професор закладу вищої освіти кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Протокол від “26” серпня 2024 року № 24

В. о. завідувача кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

(підпис)

Руслан ЧЕМЧИКАЛЕНКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) «Міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

(підпис)

Ірина ДЕРІД
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією
факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “28” серпня 2024 року № 16

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

Олена МИКОЛЕНКО
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Менеджмент» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес»
підготовки бакалавра
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні закономірності функціонування та розбудова ефективних механізмів управління ринковими організаціями в процесі формування і реалізації їх основних цілей.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Механізми реалізації окремих функцій менеджменту.
2. Стратегічне управління та планування в організації.
3. Механізми реалізації окремих функцій менеджменту.

1.2. Метою викладання навчальної дисципліни є формування компетенцій у галузі загального менеджменту, засвоєння теоретичних знань і вироблення студентами умінь, пов'язаних зі здійсненням управлінської діяльності у різних типах і на різних рівнях ринкових організацій, формування у студентів світоглядних й апаратних можливостей вирішення широкого кола проблем ринкової організації.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування компетенцій у галузі засвоєння

1.3. Основні завдання вивчення дисципліни «Менеджмент»:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальний системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність навчатися та опановувати основні концепції сучасного менеджменту.

ЗК4. Здатність застосовувати алгоритми стратегічного й операційного планування розвитку підприємств та застосовувати інструменти тайм-менеджменту.

ЗК5. Глибока обізнаність з працями українських науковців у галузі менеджменту та зміння складати управлінську документацію державною мовою.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій в управлінні підприємствами.

ЗК8. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у бізнесовій сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ЗК9. Уміння проводити всебічні оцінки ефективності стратегій розвитку підприємствами, що виробляються на різних рівнях управління.

ЗК10. Здатність мотивувати та розробляти ефективну систему організації праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ЗК11. Здатність брати участь у розробці командних проектів, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК12. Вміння використовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами та об'єктами функціонування ринкових організацій різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ФК10. Здатність обґрутувати доцільність застосування різних груп методів управління (адміністративних, правових, економічних та ін.) підприємствами а також дипломатичних засобів вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

ФК11. Здатність проводити дослідження господарських операцій сучасних підприємств та особливостей формування їх поведінки на міжнародних ринках з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків

ФК14. Здатність застосувати методи, правила і принципи комунікації для управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств України.

ФК16. Здатність до постійного моніторингу новітніх концепцій в галузях загального та функціонального менеджменту, спроможність до ефективного використання теоретичних знань у практичній управлінській діяльності.

ФК 17 Здатність оцінювати загрози зовнішнього та внутрішнього середовища суб'єктів господарювання при створенні й управлінні функціонуванням підприємницьких структур, застосовувати інноваційні підходи до розроблення бізнес-планів.

ФК 19. Здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері загального, функціонального, інноваційного і проектного менеджменту для розроблення ефективних стратегій розвитку підприємств на різних міжнародних ринках.

ФК 21 Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в формуванні стратегії і тактики управління діяльністю суб'єктів міжнародного бізнесу.

1.3. Кількість кредитів – 5.

1.4. Загальна кількість годин – 150.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
32 год.	12 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
102 год.	138 год.
Індивідуальні завдання (контрольна робота)	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН4. Узагальнювати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН 5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути критичним і самокритичним, розуміти детермінанти впливу на спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності та поваги до них.

ПРН6. Планувати, організовувати, мотивувати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати групові проектні дослідження, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних управлінських завдань та змістово інтерпретувати отримані результати.

ПРН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації управлінських стратегій на підприємствах – суб'єктах економічних відносин мега-, макро-, мезо- та мікрорівнів.

ПРН19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері управління розвитком міжнародних підприємств.

ПРН21. Розуміти алгоритми ведення ділових перемовин та мати навички з ведення ділового протоколу у сфері взаємодії підприємств – суб'єктів міжнародних економічних відносин, враховуючи особливості міжкультурного спілкування на професійному та соціальному рівнях.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність безперервного навчання шляхом поглиблення розуміння категорій, законів; узагальнення закономірностей функціонування та розвитку сучасних суб'єктів господарювання; постійної підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН25. Презентувати результати особистих і командних досліджень, на базі яких розробляються стратегічні й операційні заходи з адаптації підприємств до змін міжнародного середовища.

ПРН26. Здійснювати вибір та використовувати адекватні методи та інструменти для обґрунтування рішень щодо створення та управління поточним і планування майбутнім функціонуванням підприємницьких структур, застосовувати інноваційні підходи.

ПРН 28. Управляти міжнародним бізнесом, розробляти та обирати конкретні стратегії розвитку бізнесу міжнародної компанії, в тому числі стратегію персоналу, фінансово-інвестиційну, конкурентну, маркетингову та інші, з урахуванням пріоритетів компанії та особливостей країн їх функціонування.

ПРН 30. Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародного бізнесу.

Також вивчення дисципліни має сформувати у студентів:

- володіння методами дослідження процесів та наслідків прийняття рішень суб'єктами управлінських відносин;

- розуміння основних причин неефективності комунікаційних процесів в організаціях і розробляти пропозиції по їх вдосконаленню;
- навички застосування інструментів вдосконалення реалізації основних управлінських функцій (прийняття рішень, планування, організації, мотивації, контролю);
- спроможність розробляти і реалізовувати ефективні програми здійснення організаційних змін та оцінювати їх ефективність;

2. Тематичний план дисципліни

Розділ 1. Загальні засади сучасного менеджменту.

Тема 1. Менеджмент і його основні функції

Поняття менеджменту. Роль менеджменту в соціально-економічному розвитку суспільства.

Система управління. Організація як об'єкт управління. Суб'єкти постановки управлінських задач. Рівні управління в організації. Основні принципи управління. Роль менеджменту в сучасній організації. Загальні і спеціальні функції менеджменту як виду діяльності. Методи управління і їх особливості: організаційно-розпорядницькі, економічні, соціально-психологічні, виховні.

Види менеджменту. Соціальна відповідальність і етика менеджера.

Тема 2. Розвиток менеджменту як науки і професії

Основні етапи розвитку менеджменту як науки і професії. Розвиток управлінської думки до ХХ ст. Управлінські революції. Перші систематизації досвіду управління: Ф. Тейлор – родоначальник школи наукового керування. Підходи і школи наукового менеджменту. Раціоналістичний, поведінковий, кількісний та системний підходи. Ситуаційний підхід.

Моделі менеджменту: американська, японська, європейська.

Тема 3. Організація як система та об'єкт управління

Модель організації. Основні підсистеми організації. Керована і керуюча підсистеми. Виробнича, фінансова, інформаційна, кадрова підсистеми. Внутрішнє і зовнішнє середовище підприємства. Характеристика внутрішнього середовища підприємства: мети, структура, задачі, технологія, кадрова складова, організаційна культура. Особливості зовнішнього середовища організації. Облік елементів зовнішнього середовища підприємства (чинників прямого і непрямого впливу).

Тема 4. Організаційні комунікації

Основні концепції взаємодії людей в організації. Роль і значення комунікацій в управлінні. Організація обміну інформацією усередині організації, між організацією та її оточенням. Вертикальні і горизонтальні комунікації. Основні елементи й етапи комунікаційного процесу. Проблеми над рошове існих комунікацій. Основні напрямки розвитку комунікацій в організаціях.

Тема 5. Управлінські рішення

Поняття „управлінське рішення”, класифікація управлінських рішень; основні форми вираження управлінських рішень і вимоги до їх оформлення. Алгоритм прийняття і реалізації управлінського рішення. Основні фактори, що впливають на процес ухвалення рішення. Оцінка господарських рішень. Якість і ефективність управлінських рішень.

Моделювання в управлінні. Ризик прийняття рішень менеджером.

Розділ 2. Стратегічне управління та планування в організації

Тема 6. Планування як функція менеджменту

Принципи цілеполагання. Сутність планування. Основні принципи і методи внутрішньо організаційного планування. Типологія планування і види планів. Форми представлення планів.

Тема 7. Стратегічне планування

Стратегічне планування: принципи й особливості. Алгоритм стратегічного планування. Вибір місії і конкретних цілей, що забезпечують виконання стратегії. Керування по цілям. Оцінка сильних і слабких сторін підприємства. Стратегічні альтернативи і детермінанти їх вибору, оцінка стратегії. Базові стратегії організації. Механізм реалізації і контроль виконання стратегічного плану.

Тема 8. Розбудова організаційних структур управління

Поняття організаційної структури управління. Фактори впливу на вибір структури. Методи організаційного проектування та типи організаційних структур. Характеристики організаційних структур: лінійна, функціональна, лінійно-штабна, дивізіональна, матрична, програмно-цільова. Централізовані і децентралізовані структури. Проектування ефективних організаційних структур. Організаційна бюрократія. Типи ідеальних структур.

Тема 9. Організація взаємодії і повноваження працівників

Розподіл праці в управлінні. Склад функціональних підсистем у системі управління. Делегування відповідальності і повноважень, необхідність оптимального їхнього співвідношення. Лінійна й апаратно-штабна діяльність. Поняття норми керованості. Перешкоди до ефективного делегування.

Розділ 3. Механізми реалізації окремих функцій менеджменту

Тема 10. Мотивація персоналу як функція менеджменту

Мотивація: поняття і необхідність. Потреби і винагорода, ключові поняття в теоріях мотивації. Зони невдоволення і мотивації. Змістовні теорії мотивації: теорії К. Альдерфера, А. Маслоу, Ф. Герцберга, Д. Макклелланда. Процесуальні теорії мотивації: теорії В. Врума, С. Адамса, Л. Портера і Е. Лоулера. Способи стимулювання. Грошове і нездійснене стимулювання.

Тема 11. Контроль у менеджменті

Необхідність контролю в управлінській діяльності. Види і процедури внутрішньо організаційного контролю та його форми. Вплив контролю на поведінку системи. Наслідки впливу контролю на внутрішньо організаційні проблеми, напрямки їх подолання. Основні вимоги організації ефективного контролю. Контроль і контролінг.

Тема 12. Влада і виконання функцій у керівництві

Влада і вплив у керівництві. Форми влади. Психологічно проблеми керівництва. Основні функції керівництва: адміністративна, комунікативно-регулююча, мотивуюча та ін.

Тема 13. Лідерство: стиль і ефективність

Поняття, структура та теоретичні концепції лідерства. Стилі лідерства. Підходи з позицій особистих якостей, поведінковий і ситуаційний. Концепції „Х”, „Y”, „Z”. Стилі лідерства по Ф. Лайкерту. Дослідження Мічиганського університету. Управлінська решітка Р.Блейка і Дж. Моутон. Модель Ф. Фідлера. Теорія Т. Мітчела і Р. Хаяса. Концепції харизматичного лідерства. Адаптивний стиль керівництва. Характеристики ефективного лідерства.

Тема 14. Оцінка ефективності менеджменту

Результати і витрати управлінської діяльності. Якісний спосіб визначення ефективності управління. Непрямий спосіб оцінки ефективності управління підприємством. Основний показник загальної кількісної оцінки ефективності управління підприємством. Додаткові показники загальної оцінки ефективності управління. Фактори підвищення ефективності менеджменту.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	C. P.		л	п	лаб.	інд.	C. P.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Загальні засади сучасного менеджменту.												
Тема 1. Менеджмент і його основні функції	11	2	1			8	11	1				10
Тема 2. Розвиток менеджменту як науки і професії	11	2	1			8	10					10
Тема 3. Організація як	12	2	2			8	15	1				14

система та об'єкт управління											
Тема 4. Організаційні комунікації	9	2	1			6	11	1			10
Тема 5. Управлінські рішення	11	2	1			8	11	1			10
<i>Разом за розділом 1</i>	54	10	6			38	58	4			54
Розділ 2. Стратегічне управління та планування в організації											
Тема 6. Планування як функція менеджменту	9	2	1			6	8				8
Тема 7. Стратегічне планування	15	4	1			10	13	1			12
Тема 8. Розбудова організаційних структур управління	11	2	1			10	11	1			10
Тема 9. Організація взаємодії і повноваження працівників	9	2	1			6	9	1			8
<i>Разом за розділом 2</i>	44	10	4			32	41	3			38
Розділ 3. Механізми реалізації окремих функцій менеджменту											
Тема 10. Мотивація персоналу як функція менеджменту	10	2	2			6	11	1			10
Тема 11. Контроль у менеджменті	7	2	1			4	9	1			8
Тема 12. Влада і виконання функцій у керівництві	9	2	1			6	9	1			8
Тема 13. Лідерство: стиль та ефективність	15	4	1			10	11	1			10
Тема 14. Оцінка ефективності менеджменту	9	2	1			6	11	1			10
<i>Разом за розділом 3</i>	50	12	6			32	51	5			46
Усього годин	150	32	16			102	150	12			138

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Менеджмент і його основні функції	1
2	Розвиток менеджменту як науки і професії	1
3	Організація як система та об'єкт управління	2
4	Організаційні комунікації	1
5	Управлінські рішення	1
6	Планування як функція менеджменту	1
7	Стратегічне планування	1
8	Розбудова організаційних структур управління	1
9	Організація взаємодії і повноваження працівників	1
10	Мотивація персоналу як функція менеджменту	2
11	Контроль у менеджменті	1
12	Влада і виконання функцій у керівництві	1

13	Лідерство: стиль і ефективність	1
14	Оцінка ефективності менеджменту	1
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми, види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		ден	заоч
1	Менеджмент і його основні функції (написання реферату)	8	
2	Розвиток менеджменту як науки і професії (написання ессе)	8	
3	Організація як система і об'єкт управління (підготовка презентації)	8	
4	Організаційні комунікації (підготовка до проблемних ситуацій)	6	
5	Управлінські рішення (підготовка до ділової ігри)	8	
6	Планування як функція менеджменту (виконання розрахункових завдань, підготовка до диспуту)	6	
7	Стратегічне планування (підготовка до співбесіди)	10	
8	Розбудова організаційних структур управління (виконання розрахункових завдань)	10	
9	Організація взаємодії і повноваження працівників (підготовка до ділової ігри)	6	
10	Мотивація персоналу як функція менеджменту (виконання проекту)	6	
11	Контроль у менеджменті (виконання тестових і розрахункових завдань)	4	
12	Влада і виконання функцій у керівництві (виконання тестових завдань)	6	
13	Лідерство: стиль та ефективність (підготовка до ділової ігри)	10	
14	Оцінка ефективності менеджменту (виконання тестових та розрахункових завдань)	6	
	Разом	102	138

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання передбачає виконання студентами варіантів контрольної роботи, яка включає теоретичну (творчі есе, реферати, презентації з проблемних питань сучасного менеджменту) та тестову складові.

7. Методи навчання

Методи навчання – взаємодія між викладачем і студентами, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до студента, а також самостійної та індивідуальної роботи студента.

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП відображає табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентою «Менеджмент»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
ПРН 1.	Відповідально ставиться до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, дискусія	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, залікова робота

ПРН 2.	Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.	Вирішення ситуаційних завдань, підготовка презентацій за заданою проблематикою	Оцінювання тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях
ПРН 4.	Узагальнювати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.	Лекція; критичний аналіз джерел інформації, підготовка есе та презентацій вирішення ситуаційних задач	Оцінювання рішень тестових завдань; усних доповідей та презентацій на практичних заняттях, залікова робота
ПРН 5.	Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути критичним і самокритичним, розуміти детермінанти впливу на спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності та поваги до них.	Лекція; критичний аналіз джерел інформації, підготовка презентацій, вирішення ситуаційних задач	Оцінювання рішень практичних задач, тестових завдань; презентацій та усних відповідей на практичних заняттях
ПРН 6.	Планувати, організовувати, мотивувати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати групові проектні дослідження, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація, дискусія	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей та доповідей на практичних заняттях
ПРН 7.	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних управлінських завдань та змістово інтерпретувати отримані результати.	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, дискусія	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях; тестових завдань, рішень ситуаційних задач, залікова робота
ПРН 11.	Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації управлінських стратегій на підприємствах – суб'єктах економічних відносин мега-, макро-, мезо- та мікрорівнів.	Критичний аналіз інформації, підготовка презентацій за заданою проблематикою	Оцінювання рішень ситуаційних задач; усних доповідей та презентацій на практичних заняттях
ПРН 19.	Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері управління розвитком міжнародних підприємств.	Лекція, вирішення практичних завдань, підготовка доповіді-презентації	Оцінювання усних доповідей та презентацій на практичних заняттях; рішень ситуаційних задач, залікова робота

ПРН 21.	Розуміти алгоритми ведення ділових перемовин та мати навички з ведення ділового протоколу у сфері взаємодії підприємств – суб’єктів МЕВ, враховуючи особливості між культурного спілкування на професійному і соціальному рівні	Лекція, вирішення ситуаційних завдань	Оцінювання рішень ситуаційних задач та презентацій на практичних заняттях, залікова робота
ПРН 23.	Усвідомлювати необхідність безперервного навчання шляхом поглиблення розуміння категорій, законів; узагальнення закономірностей функціонування та розвитку сучасних суб’єктів господарювання; постійної підтримки професійної компетентності на високому рівні.	Лекція; критичний аналіз джерел інформації, підготовка презентацій за заданою проблематикою, вирішення ситуаційних задач	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, тестових завдань; залікова робота
ПРН 25.	Презентувати результати особистих і командних досліджень, на базі яких розробляються стратегічні й операційні заходи з адаптації підприємств до змін міжнародного середовища.	Підготовка презентацій за заданою проблематикою, вирішення міждисциплінарних завдань	Оцінювання усних доповідей та презентацій на практичних заняттях; тестових завдань; залікова робота
ПРН 26.	Здійснювати вибір та використовувати адекватні методи та інструменти для обґрунтування рішень щодо створення та управління поточним і планування майбутнього функціонування підприємницьких структур, застосовувати інноваційні підходи	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, тестових завдань, рішень ситуаційних задач, залікова робота
ПРН 28.	Управляти міжнародним бізнесом, розробляти та обирати конкретні стратегії розвитку бізнесу міжнародної компанії, в тому числі стратегію персоналу, фінансово-інвестиційну, конкурентну, маркетингову та інші, з урахуванням пріоритетів компанії та особливостей країн їх функціонування.	Лекція, вирішення проблемних та ситуаційних завдань	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залікова робота
ПРН 30.	Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб’єктів міжнародного бізнесу.	Лекція; критичний аналіз джерел інформації, підготовка есе та презентацій	Оцінювання рішень ситуаційних задач та презентацій на практичних заняттях

8. Методи контролю

Формами контролю знань є поточний (у формі опитування на семінарських заняттях, підготовка рефератів та проектів, проведення контрольних робіт (аудиторних та поза аудиторних), та модульного контролю), та підсумковий (у формі письмових іспитів).

9. Схема нарахування балів

Розподіл балів, які отримують студенти

Передбачається застосування рейтингової системи контролю успішності з урахуванням поточної успішності студента і балів (суми і процентного співвідношення), отриманих протягом семестру.

№	Поточний контроль та самостійна робота	Оцінка
1	Відвідуваність	5
2	Реферат і виступ (доповідь або презентація)	5
3	Участь у ділових іграх та диспутах	20
4	Ведення конспектів	10
5.	Контрольна робота	10
	Разом (допуск до екзамену)	50
4	Екзамен (підсумковий контроль)	50
	Сума	100

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки індивідуальних завдань в ході самостійної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді опитів на семінарських заняттях та/або тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати розрахункові, ситуаційні та інші задачі;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- контроль та оцінювання вмінь та навичок вирішувати кейсові проблемні завдання індивідуального та колективного характеру.

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль у формі усного опитування та виступів студентів. На практичному та занятті студент може отримати від 1 до 10 балів за тему. Максимально за весь семестр студент може отримати 60 балів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку, або екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Вид завдання, що оцінюється	Система оцінювання знань, бали	Критерії оцінки	
Оцінювання знань (письмова або усна відповідь)	від 1.0 до 5.0	5.0-4.1	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання
		4.0-3.0	виставляється здобувачу вищої освіти, якщо при усній або письмовій відповіді на запитання виявив повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але пропустився окремих несуттєвих помилок
		2.0-1.0	виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив недостатні знання основного програмного матеріалу, з огляду на обсяг,

		необхідний для подальшого навчання і роботи, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення
--	--	--

Шкала оцінювання підсумкової (екзаменаційної) роботи

Рейтингова оцінка, бали	Критерії оцінки
5	Теоретичне питання розкрито повно, всебічно, надано обґрунтовану відповідь на основі глибоких знань теоретичного матеріалу. Тестові завдання виконані правильно та у повному обсязі
4	Теоретичне питання розкрите здобувачем вищої освіти без помилок, висновки в цілому обґрунтовані, здобувач вищої освіти продемонстрував знання теоретичного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустив окремі несуттєві помилки. Тестові завдання виконані в цілому правильно та у повному обсязі
3	Теоретичне питання певною мірою розкрито, проте висновки вгадані інтуїтивно, обґрунтування зроблених висновків відсутнє. Тестові завдання виконані не у повному обсязі
2	Теоретичне питання розкрито не у повному обсязі, зі значними помилками. Більше 50% тестових завдань виконані правильно
0-1	Здобувач вищої освіти не зміг розкрити теоретичне питання та правильно виконати більше 50% тестових завдань

Шкала підсумкового оцінювання знань студентів з дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	Відмінно	Зараховано
70-89	Добре	
50-69	Задовільно	
1-49	Незадовільно	Не зараховано

10. Рекомендована література

Базова література

1. Мазаракі А.А. Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / А.А. Мазаракі, О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник та ін.; за ред. А.А. Мазаракі. Харків: Фоліо, 2014. 846 с.
2. Основи менеджменту. Теорія і практика : навчальний посібник / Г. Є. Мошек [та ін.] ; за ред. Г. Є. Мошека. Київ : Ліра-К, 2017. 528 с.
3. Осовська Г.В. Менеджмент організацій / Г.В. Осовська, О.А. Косовський. – К.: Кондор, 2009. 357 с.
4. Палеха Ю.І., Основи менеджменту теорія і практика: навчальний посібник / Ю.Палеха, Г.Мошек, І. К. : Ліра-К. 2018. 528 с.
5. Пилипенко С.М. Менеджмент: навчальний посібник / Пилипко С.М., Пилипенко А.А., Оленко В.І. Харків: Вид. ХНУ, 2012. 208 с.
6. Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: Навчальний посібник. Тернопіль: Крок, 2017. 252 с.

Допоміжна література

1. Баєва О.В. Основи менеджменту: практикум: Навч. посібник / Баєва О.В., Ковальська Н.І., Згалат-Лозинська Л.О. К.: Центр учебової літератури, 2007. 524 с.
2. Бутко М. П. Виробничий менеджмент: [підручник] / М. П. Бутко. К.: ЦУЛ, 2015. 400 с.
3. Кіндрацька Г.І. Стратегічний менеджмент / Г.І Кіндрацька. К.: Знання, 2010. 342 с.
4. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент / П.П. Микитюк. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 237 с.
5. Назарчук Т.В. Менеджмент організацій: навч. посіб. / Т.В. Назарчук, О.М. Косіюк. К.: «Центр учебової літератури», 2015. 560 с.
6. Туленков М.В. Сучасні теорії менеджменту: підручник / М.В. Туленков. К.: Каравела, 2007. 304 с.
7. Хміль Ф. І. Практикум з менеджменту організацій : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Ф. І. Хміль. Львів : Видавництво "Магнолія 2006", 2019. 332 с.

11. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
2. Державна податкова служба України <http://www.sta.gov.ua/>
3. Державна митна служба України <http://www.customs.gov.ua/>
4. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва: <http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/index>
5. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua
6. Нормативні акти у сфері управління: inform.od.ua
7. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/
8. Бібліотека освітніх ресурсів з менеджменту: www.management.com.ua
9. Бізнес-рішення для розвитку підприємств, управління маркетингом, фінансовий менеджмент, управління персоналом: <http://www.kmci.com.ua>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах обставин непоборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень ректора або за змішаною формою навчання (дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні та практичні (семінарські) заняття; індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи (в синхронному режимі). При прийнятті офіційного рішення про повернення до аудиторної форми занять, вони проводяться за затвердженим розкладом з урахуванням відповідних безпекових та санітарних норм і заходів. Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з забороною відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Zoom або Moodle в синхронному режимі.